

Силабус навчальної дисципліни «Екологія та безпечність товарів»	
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля Освітньо-професійна програма: «Товарознавство і логістична діяльність»	
Рівень освіти	фахова передвища
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Курс, семестр	I курс ПЗСО (1), II БСО (3)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/ загальна кількість годин	3 кредити/ 90 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Предметом вивчення дисципліни «Екологія та безпечність товарів» є вплив харчових продуктів та непродовольчих товарів на організм людини та навколишнє середовище, а також нормування цього впливу.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Метою дисципліни «Екологія та безпечність товарів» є формування системи знань та навичок, які будуть потрібні фахівцю в майбутній праці та повсякденному житті з питань екології та безпечності товарів, прогнозування впливу шкідливих чинників харчових продуктів та непродовольчих товарів на організм людини та навколишнє середовище.
Чому можна навчитися (результати навчання)	РН 1. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. РН 10. Визначати характеристику товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності допомогою сучасних методів.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Загальні компетентності ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. Спеціальні компетентності (СК) СК4. Здатність визначати характеристики товарів і послуг у підприємницькій та торговельній діяльності, у тому числі на різних етапах товароруку. СК5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької,

	<p>торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 6 Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур, зокрема логістичної структури.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Тема 1. Вступ до курсу «Екологія та безпечність товарів» Зміст, об'єкт та предмет вивчення дисципліни. Мета та завдання дисципліни. Термінологія дисципліни. Значення дисципліни для формування компетентностей здобувача згідно з відповідною освітньо-професійною програмою. Екологія як наука про взаємовідносини живих організмів між собою та навколишнім середовищем. Принципи екології. Методи екології. Підрозділи екології. Сучасні проблеми розвитку екології.</p> <p>Тема 2. Глобальні екологічні проблеми людства. Забруднення довкілля. Глобальне потепління, зміни клімату та руйнування озонового шару. Перенаселення. Вичерпування природних ресурсів. Утилізація відходів. Втрата біорозмаїття та вирубування лісів Сучасний стан навколишнього природного середовища світу. Загальний стан природних ресурсів України, еколого-економічні проблеми їх використання. Причини виникнення екологічної кризи. Заповідна справа в Україні. Основні проблеми соціально-економічного розвитку України та їх екологічні наслідки. Організація системи управління екологічною безпекою в Україні. Екологічне законодавство України. Спеціальні інструменти управління екобезпекою в Україні. Екологічний моніторинг та його види. Організаційна структура державного екологічного моніторингу в Україні. Екологічні нормативи та стандарти якості навколишнього середовища. Система екологічної інформації та статистика охорони довкілля. Екологічні проблеми Закарпатської області. Національна екологічна політика. Світові й регіональні екологічні організації.</p> <p>Тема 3. Теоретичні засади безпечності товарів Поняття «безпека», «безпечність», «нешкідливість». Класифікація небезпечних речовин. Шляхи надходження небезпечних речовин до організму людини. Система органів контролю за безпечністю продукції в Україні. Законодавчо-нормативне регулювання безпечності товарів. Способи доведення безпечності товарів. Документи, якими керуються під час доказу того, що продукція є небезпечною. Простежуваність товарів. Інформування у сфері гарантування безпечності товарів. Відповідальність виробників за порушення законодавства щодо безпечності продукції. Державний та ринковий нагляд за дотриманням загальних вимог щодо безпечності товарів.</p> <p>Тема 4. Безпечність харчових продуктів Класифікація та загальна характеристика показників безпечності харчових продуктів. Антиаліментарні фактори харчування. Інгібітори травних ферментів. Антивітаміни. Чинники, що знижують засвоєння мінеральних речовин. Ціаногенні глікозиди. Алкалоїди. Контамінація харчових продуктів, джерела та шляхи забруднення. Види та шляхи міграції небезпечних речовин у біосфері. Класифікація контамінантів харчових продуктів та їх характеристика. Фізичні, хімічні та біологічні контамінанти харчових продуктів. Природні ксенобіотики харчових продуктів.</p>

	<p>Нормативні показники біологічної безпеки харчових продуктів. Техногенні ксенобіотики харчових продуктів. Нормативні показники хімічної безпеки харчових продуктів. Нормативні показники радіаційної безпеки харчових продуктів. Ксенобіотики, що використовуються в рослинництві. Ксенобіотики, що використовуються в тваринництві. Харчові добавки. Генетично модифіковані організми в продуктах харчування: поняття, отримання, ризики використання. Нормування.</p> <p>Тема 5. Тема 5. Безпечність непродовольчих товарів</p> <p>Безпечність непродовольчих товарів як показник їх якості. Класифікація та характеристика видів безпеки непродовольчих товарів. Показники безпеки непродовольчих товарів. Основні види безпеки непродовольчих товарів: електрична, механічна, акустична, вібраційна, термічна, хімічна, біологічна, пожежна, радіаційна безпека тощо. Поняття хімічної безпеки непродовольчих товарів та її показники. Гранично допустима концентрація речовин (ГДК). Показники електричної безпеки непродовольчих товарів. Електромагнітні випромінювання під час експлуатації непродовольчих товарів. Показники акустичної безпеки непродовольчих товарів. Поняття вібраційної безпеки непродовольчих товарів. Механічна безпека непродовольчих товарів. Поняття термічної безпеки непродовольчих товарів, її показники. Поняття пожежної безпеки непродовольчих товарів та її показники.</p> <p>Тема 6. Фальсифікація харчових продуктів та непродовольчих товарів</p> <p>Поняття «фальсифікація». Історія фальсифікації. Види та методи фальсифікації. Кількісна, асортиментна, якісна, вартісна. Небезпека фальсифікованих продуктів. Методи виявлення фальсифікованої продукції.</p> <p>Тема 7. Соціальні токсиканти</p> <p>Кофеїновмісні напої. Тютюновий дим і паління. Алкогольні напої та алкоголізм. Психотропні препарати. Токсикоманія.</p> <p>Тема 8. Безпечність товарів для навколишнього середовища</p> <p>Вплив товарів на навколишнє середовище. Екологічність товарів. Категорії екологічної безпеки промислових підприємств. Екологічний менеджмент. Підвищення екологічної безпеки технологічних процесів та обладнання при проектуванні промислових підприємств. Види екологічних збитків. Чинники, які формують екологічно орієнтовані властивості товарів. Екологічні та органічні харчові продукти: особливості вирощування та виробництва.</p>
<p>Передумови для вивчення дисципліни</p>	<p>Вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці», біології, фізики, хімії та екології.</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p>У процесі вивчення дисципліни «Екологія та безпека товарів» використовуються наступні засоби оцінювання результатів навчання:</p> <p>Поточне оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування та опитування; - виконання практичних завдань;

	<p>- ситуаційні завдання Тематичне оцінювання: - презентації результатів досліджень; - виконання самостійної роботи; - підсумкове тестування та усне опитування по темі</p> <p>Оцінювання відбувається за 12-бальною шкалою для здобувачів освіти на основі БСО та за національною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» для здобувачів освіти на основі ПЗСО.</p>
<p>Форма підсумкового контролю знань</p>	<p>Диференційований залік</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Буцук В.Я. Основи екології: конспект лекцій. Любешів: Любешівський технічний коледж Луцького НТУ, 2017. 64 с 2. Кричківська Л.В. Белінська А.П., Анан'єва В.В. та ін. Безпека харчових продуктів: антиаліментарні фактори, ксенобіотики, харчові добавки: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2017. 98 с 3. Хилько М. І. Екологічна безпека України: навчальний посібник. Київ, 2017. С 4. Шкарупа В.Ф. Основи екології та безпеки товарів народного споживання: підручник . Київ: КНТЕУ, 2002. 314 с. <p>Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ ISO 22000:2019. Системи управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги до будь-якої організації в харчовому ланцюзі (ISO 22000:2018, IDT). Чинний від 2019-12-01. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2019. 2. Методи визначення фальсифікації товарів / А. А. Дубініна та ін. Київ : «Вид. дім «Професіонал», 2010. 272 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/24-Metodi%20vznachennya%20falsif%20tovariv-Dubinina.pdf. 3. НАССР: Аналіз небезпечних чинників та критичні точки контролю у виробництві харчових продуктів і продовольчої сировини: Навчальний посібник. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2005. 70 с. 4. Пономарьов П.Х. Сирохман І.В. Безпека харчових продуктів та продовольчої сировини: навч. посіб. Київ: Лібра. 2003. 272 с. 5. Попова Н.В. Арсен'єва Л.Ю., Мисюра Т. Г. Контроль якості та безпечності продукції галузі: курс лекцій. Київ: НУХТ, 2012. 175 с. 6. Про загальну безпечність нехарчової продукції : Закон України від 02.12.2010 р. № 2736-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2736-17#Text. 7. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII : станом на 19 листоп. 2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text 8. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 23.12.1997 р. №

	<p>771/97-ВР : станом на 26 жовт. 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр#Text</p> <p>9. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ : URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів - Захист прав споживачів. Головна ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБА. . URL: https://dpss.gov.ua/zahist-prav-spozhyvachiv . 2. Законодавство України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws 3. Міністерство економіки України. URL: http://www.me.gov.ua. 4. Технічні регламенти. Стандартизація, метрологія, сертифікація. Інформаційне забезпечення у сфері технічного регулювання ДП "УКРМЕТРТЕСТСТАНДАРТ".
Циклова комісія	<p>товарознавчо-комерційних дисциплін</p> <p>https://utek.uz.ua/tsyklova-komisiya-tovarovnavcho-komertsijnyh-dystsyplin/</p> <p>https://utek.uz.ua/tsyklova-komisiya-pryrodneycho-matematychnyh-dystsyplin/</p>
Викладачі, які забезпечують викладання дисципліни	<p>Павліш Л.О. спеціаліст вищої категорії, кандидат технічних наук, доцент;</p> <p>https://utek.uz.ua/tsyklova-komisiya-tovarovnavcho-komertsijnyh-dystsyplin/</p> <p>Денчиля-Сакаль Г.М., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, кандидат біологічних наук</p> <p>https://utek.uz.ua/tsyklova-komisiya-pryrodneycho-matematychnyh-dystsyplin/</p>
Рік введення	<p>Розглянуто та схвалено на засідання ц/к товарознавчо-комерційних дисциплін 29 серпня 2023р., протокол №1, введено з 01 вересня 2023 року.</p>